

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO
Toimintakertomus ja tilinpäätös 2024

SISÄLLYSLUETTELO

Taustatiedot	3
Tavoitteet	4
Hallinto	6
Terveysvalvonta	6
Eläinlääkintähuollon valvonta	9
Eläinlääkäripalvelut	10
Henkilöstö	14
Strategiset toimenpiteet	15
Arvio toimialan kehityksestä	17
Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	18
Talousarvion toteutuminen 1.1.-31.12.2024	20
Kustannuksien jakoperusteet	24

TAUSTATIEDOT

Yhteistoiminta-alue

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto aloitti toimintansa 1.1.2010. Yhteistoiminta-alueen muodostavat Kokkola, Kannus, Toholampi, Lestijärvi, Perho, Halsua, Kaustinen, Veteli ja Kruunupyö.

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on ympäristöterveydenhuollon palvelujen tuottaminen voimassa olevan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti laadullisesti ja määrällisesti yhdenmukaisesti koko alueella.

Toiminnan tavoitteena on tunnistaa, ehkäistä ja poistaa elinympäristössä olevia terveyshaittoja ja sitä kautta ylläpitää ja edistää väestön, yksilön ja eläinten terveyttä.

Eläinlääkintähuolto turvaa lakisäätaiset ympärivuorokautiset eläinlääkäripalvelut eläinten omistajille ja hoitaa kunnalle määrätyt eläinsuojelulain ja eläintäilain tehtävät.

Ympäristöterveydenhuolto käsittää terveystalvonnan ja eläinlääkintähuollon.

Ympäristöterveyslautakunta

Varsinainen jäsen

Raimo Hiltunen, Kokkola, pj 1-4/2024
Tapani Hankaniemi, Kokkola, pj 5-12/2024
Irene Nygård, Kokkola, vpj
Vuokko Kottari, Kokkola
Jan-Ove Nyman, Kokkola
Mika Kokkonen, Kannus
Pertti Kauppinen, Halsua
Kari Paavola, Kaustinen
Inger Wistbacka, Kruunupyö
Pirjo Änäkkälä, Lestijärvi
Toni Syrjälä, Perho
Ulla-Riitta Harju, Toholampi
Jussi Tunkkari, Veteli
Risto Koljonen, Kokkolan hallituksen edustaja

Henkilökohtainen varajäsen

Anne Jussila

Maria Peltoniemi
Sanni Mäkelä, Kokkola
Marja Matturi-Slotte, Kokkola
Veijo Hernesniemi, Kannus
Janne Kangas, Halsua
Vesa Paavola, Kaustinen
Mirja Sjölund, Kruunupyö
Oskari Tuikkanen, Lestijärvi
Tanja Jaatinen, Perho
Juha Hirvinen, Toholampi
Matti Palosaari, Veteli

Lautakunnassa on 12 jäsentä. Osapuolten valtuustot nimittävät yhteiseen lautakuntaan jäseniä seuraavasti: Kokkolan kaupunki neljä (4) jäsentä ja muut sopimuskunnat kahdeksan (8) jäsentä. Kullekin jäsenelle nimetään henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan puheenjohtajana toimii Kokkolan kaupungin luottamushenkilö. Varajäsenet osallistuvat kokoukseen varsinaisen jäsenen ollessa estyneenä.

Lautakunta kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Kokouspöytäkirjojen pykälää oli yhteensä 56 kpl.

Organisaatio

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon organisaatio koostuu:

- Kokkolan kaupungin organisaatioon kuuluvasta ympäristöterveyslautakunnasta, joka on kuntien yhteinen lautakunta.

- ympäristöterveydenhuollon tulosaluetta johtavasta terveystalvonnann johtajasta ja tämän alaisuudessa toimivista eläinlääkäreistä, klinikkaeläinlhoitajasta, ympäristöterveys-tarkastajista ja toimistonhoitajasta.

Ympäristöterveydenhuollon tulosalueeseen kuuluvat:

- terveystalvonnann tulosityksikkö
- eläinlääkintähuollon tulosityksikkö

Ympäristöterveydenhuollon tehtävistä, organisaatiosta ja toiminnasta on määrätty tarkemmin Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon johtosäännössä. Johtosäännön päivitys on hyväksytty ympäristöterveyslautakunnan kokouksessa 25.5.2022 § 33 ja Kokkolan kaupunginvaltuuston kokouksessa 29.08.2022 § 69. Johtosääntö on Kokkolan kaupungin hallintosäännön liitteenä.

TAVOITTEET

Yleinen

Ympäristöterveydenhuollossa tavoitteena on varmistaa turvalliset elintarvikkeet, talous- ja uimavedet, elinympäristö ja eläinten terveys ja hyvinvointi. Ympäristöterveydenhuollon perustehtävä on ympäristöperäisten terveystalvonnann vähentäminen, poistaminen ja ehkäiseminen. Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluvat terveystalvonnann suojeleminen, elintarvikkeiden, tupakkalain ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, sekä eläinlääkäripalvelut.

Yhteenveto vuoden 2024 tavoitteista

- Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma toteutuu suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti.
- Eläinlääkäripalvelujen resursseja pyritään turvamaan parantamalla eläinlääkärien olosuhteita ja työnantajan vetovoimaisuutta.
- Viennin edellytyksien tarkistaminen ja vientitodistuksien joustava käsittely.
- Osallistuminen aluekäytön suunnitteluun turvallisten ja viihtyisien elinympäristöjen suunnittelemiseksi antamalla lausuntoja ja osallistamalla työryhmiin.

Katsaus kuluneesta vuodesta

Valvontasuunnitelman tarkastuksien tavoitemäärä oli yhteensä 817 kpl ja toteutumisaste jäi 81 % (659 tarkastusta). Valvontasuunnitelman toteutuminen ylitti valvontasuunnitelmaan asetetun minimitason (70 %). Valvontasuunnitelman päivitys on käsitelty lautakunnan kokouksessa 29.11.2023 (§ 67). Tarkemmat tiedot valvontasuunnitelman toteutumisesta on esitetty valvontasuunnitelman toteutuman arviointiraportissa (YTLTK 29.1.2025 § 5, liite A).

Eläinlääkärien olosuhteiden ja työnantajan vetovoimaisuuden kehitystyö on jatkunut. Ympäristöterveydenhuollon toimitilat (ml. eläinlääkäritilat) Kokkolassa on otettu käyttöön 2.9.2024. Uusi yhteisvastaanotto Vetelissä valmistuu vuoden 2025 aikana. Eläinlääkärivastaanotto edesauttaa eläinlääkäripalvelujen kehitystä Perhonjokilaakson alueella. Uudet toimitilat antavat jatkossa paremmat edellytykset onnistua rekrytoinnissa ja resurssien turvaamisessa.

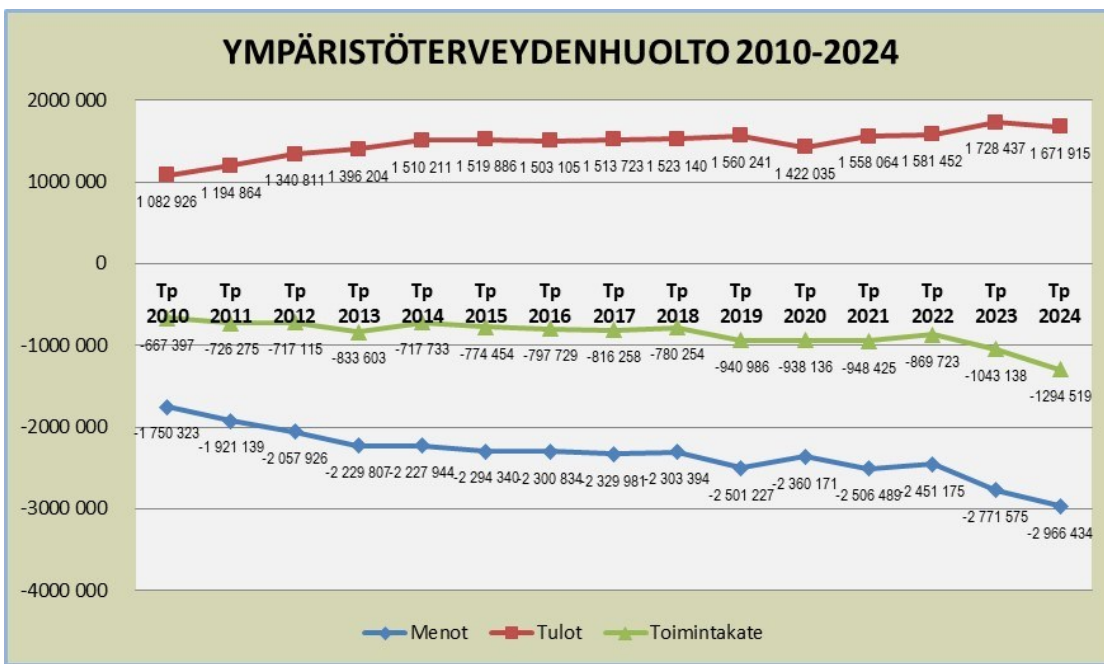
Eläinlääkäripalvelussa on esiintynyt resurssivajetta vuoden alussa, mutta sen jälkeen sijaisten rekrytointi on onnistunut eläinlääkäripalvelun osalta. Akuuttitalanteessa hoito on ollut saatavissa kolmen tunnin sisällä > 90 % tapauksissa.

Rekrytointihaasteita on edelleen eläinlääkintähuollon valvonnan puolella. Vientitodistukset on kuitenkin annettu kolmen työpäivän kuluessa, mikäli ehdot täyttyivät.

Ympäristöterveydenhuolto on osallistunut aluekäytön suunnitteluun turvallisten ja viihtyisien elinympäristöjen suunnittelemiseksi ja antanut lausunnot mm. kaavoituksista, ympäristöluvista, rakennusluvista ja ympäristövaikutusten arvioinnista. Terveysvalvonta osallistui 64 yhteistyöpalaveriin vuoden aikana. Annetujen lausuntojen määrä oli 77.

Tehtäväalue	TA2024	TOTEUTUMA		TP2023	TOTEUTUMA	
		1.1 - 31.12.2024	tot % ta		1.1 - 31.12.2023	tot % tp
YMPÄRISTÖTERVEYSLTK						
Ympäristöterveydenhuolto						
Toimintatuotot	1 783 223	1 671 914	93,8 %	1 725 005	1 725 005	100,0 %
Toimintakulut	-2 868 579	-2 966 434	103,4 %	-2 771 575	-2 771 575	100,0 %
TOIMINTAKATE	-1 085 356	-1 294 519	119,3 %	-1 046 570	-1 046 570	100,0 %

Talouden kehitys 2010-2024

Kuva 1. Kustannuksien kehitykseen on vaikuttanut mm. valvontaeläinlääkärin viran ja klinikkahoitaja toimen perustaminen ja työehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset. Sen lisäksi uudet toimintatilat on otettu käyttöön Kokkolassa.

HALLINTO

Viranhaltijapäätöksiä on tehty seuraavasti:

PÄÄTÖS	MÄÄRÄ
Eläinsuojelulain mukaiset päätökset	25
Elintarvikelain mukaiset päätökset	1
Terveystieteiden mukaiset päätökset	4
Eläintautivalvonta	1
Sivutuotevalvonta	2
Tupakkalain mukaiset päätökset	0
Nikotiinivalmisteiden myyntiluvat	0
Hankinnat	8
Henkilöstöasiat ja -järjestelyt	6

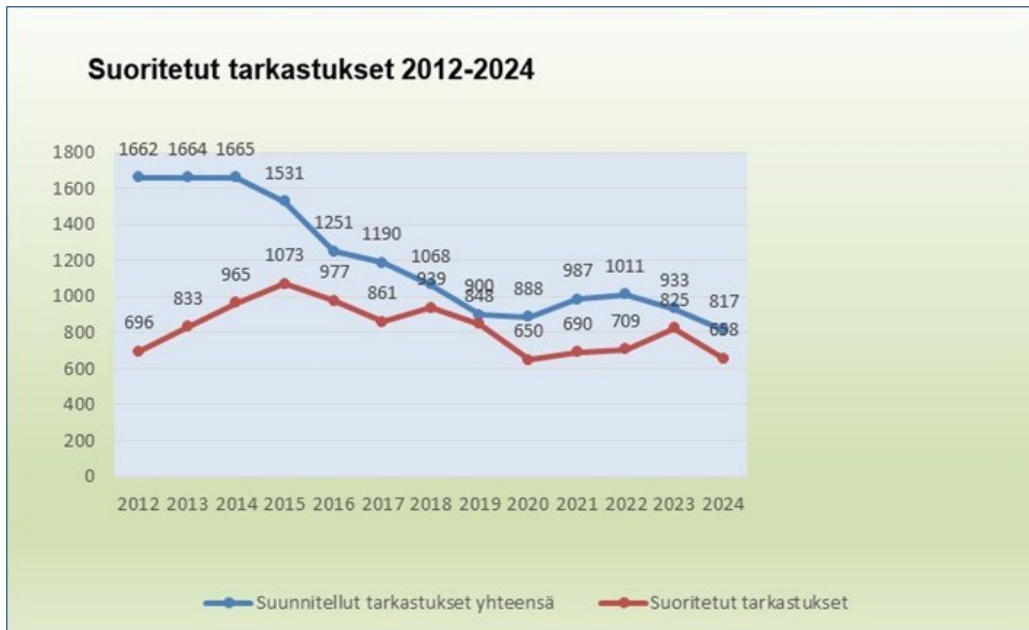
TERVEYSVALVONTA

Valvontasuunnitelman toteutuminen:

Kuva 2. Valvontasuunnitelman toteutuminen ylitti valvontasuunnitelmaan asetetun minimitason (70 %).

Valvontasuunnitelman tarkastuksien tavoitemäärä oli yhteensä 817 kpl ja toteutumisaste jäi 81 % (659 tarkastusta). Valvontasuunnitelma noudattaa keskusviranomaisien (Ruokavirasto ja Valvira) suosittelamia valvontakohteiden tarkastustiheystavoitteita. Poikkeamia on tehty ainoastaan kohdekohtaisen riskiarvioinnin perusteella.

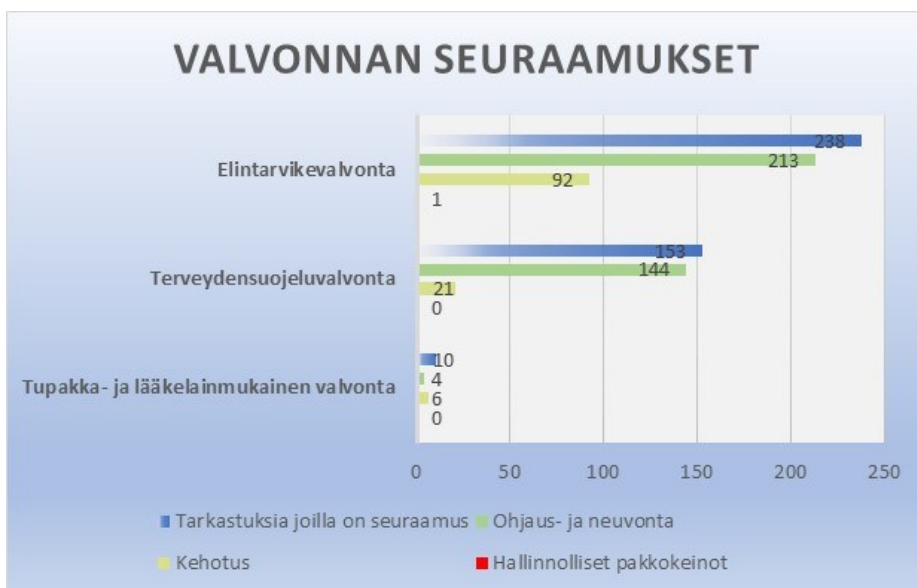

Kuva 3. Tarkastuksien määrä laski jonkun verran vuoteen 2023 verrattuna.

Tupakka- ja lääkelain valvonta on tehty lähtökohtaisesti elintarvike- tai terveydensuojeluvalvonnan yhteydessä.

Valvonnan vaikuttavuus

Terveysvalvonnassa yleisin tarkastuksen seuraus oli ohjaus- ja neuvonta (361 tarkastuksella). Kehotuksia valvonnan yhteydessä annettiin yhteensä 119 tarkastuksella. Epäkohdat korjataan usein ilman että on ryhdyttävä hallinnollisiin pakkokeinoin.

Kuva 4. Terveysvalvonnassa yleisin tarkastuksen seuraus oli ohjaus- ja neuvonta.

Valvontasuunnitelmassa mainitut tehtävät mitä ei voida tarkasti määritellä etukäteen on listattu alla olevassa taulukossa (ns. ei-suunnitelmalliset tehtävät). Tehtävien määrää on verrattu edelliseen vuoteen.

ELINTARVIKEVALVONTA		
	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2024
Ruokamyrkytyspäilytarkastus	7	7
Vientitarkastus	1	1
Muu tarkastuskäynti	15	17
Ilmoituksien/hakemuksien käsittely	89	77
Todistukset (vienti tai muu)	11	12
Muu yhteydenotot	21	41
Näytteenotot, suunniteltu	21	23
Näytteenotot, ei suunniteltu	7	4
Ohjaus ja neuvonta	13	12
Hallinnolliset pakkokeinot	3	0
Sairastumis-/haittailmoitukset		21
Yhteistyökokoukset	3	3
Yhteensä	191	218

TERVEYDENSUOJELUVALVONTA		
	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2024
Terveyshaittaepäilytarkastus	33	38
Laivatarkastus	20	25
Muu tarkastuskäynti	2	2
Lausunnot	81	77
Muu todistus	1	0
Ilmoituksien käsittely	72	33
Yhteydenotto, terveyshaittaepäily	63	43
Muu yhteydenotto	65	41
Ohjaus ja neuvonta	7	5
Mittaukset	0	0
Näytteenotot, suunniteltu	270	249
Näytteenotot, ei suunniteltu	89	37
Yhteistyökokoukset	81	61
Merkittävät hallintotoimenpiteet	7	1
Sairastumis-/haittailmoitukset	42	1
Havainnot (haittaeläinten tunnistus ym)	0	1
Yhteensä	791	614

TUPAKKA- JA LÄÄKELAINVALVONTA		
	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2024
Tarkastukset/hakemukset	16	5

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON VALVONTA

Eläinlääkintähuollon valvonnassa on vuoden 2024 aikana ollut resurssivajetta. Kaikkiin virkoihin ei ole saatu viranhaltijoita yrityksistä huolimatta. Valvonta on pääsääntöisesti kohdennettu akuuttisiin valvontatarpeisiin. Lisäksi suoritettiin 37 kpl tautisuojaustarkastusta alueen turkistarhoilla Aluehallintoviraston pyynnöstä.

Kuva 5. Eläinsuojelutarkastuksien määrä jäi 97 kpl vuoden 2024 aikana.

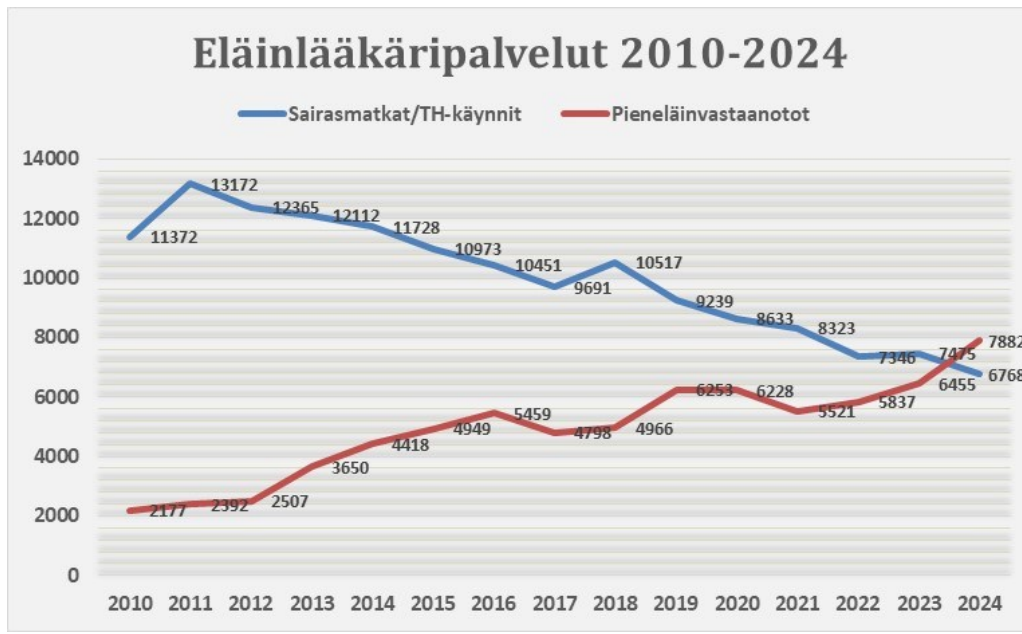
Valvontasuunnitelmassa mainitut tehtävät mitä ei voida tarkasti määritellä etukäteen on listattu alla olevassa taulukossa (ns. ei-suunnitelmalliset tehtävät). Tehtävien määrää on verrattu edelliseen vuoteen.

ELÄINTAUTIVALVONTA		
	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2024
Tarkastukset	38	38
Lausunnot/todistukset	10	2
Näytteenotot	86	11
SIVUTUOTEVALVONTA		
	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2024
Todistukset ja tarkastukset	38	34
ELÄINSUOJELUVALVONTA		
	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2024
Epäilyyn perustuvat tarkastukset	125	97
Nautojen jaloitteluvalvonta	7	2
Muut asiat	0	8

ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

Ympäri vuorokautisia eläinlääkäripalveluja on tarjottu tasapuolisesti koko yhteistoiminta-alueella kysyntää vastaavasti.

Valtakunnallisten eläinlääkäripalvelujen saatavuustavoitteiden arvioidaan täyttyneen.

Kuva 6. Eläinlääkäripalvelujen kehitys toiminta-alueella.

Suoritteita on kirjattu yhteensä 14 650, joista 257 on ollut terveydenhuoltokäyntejä.

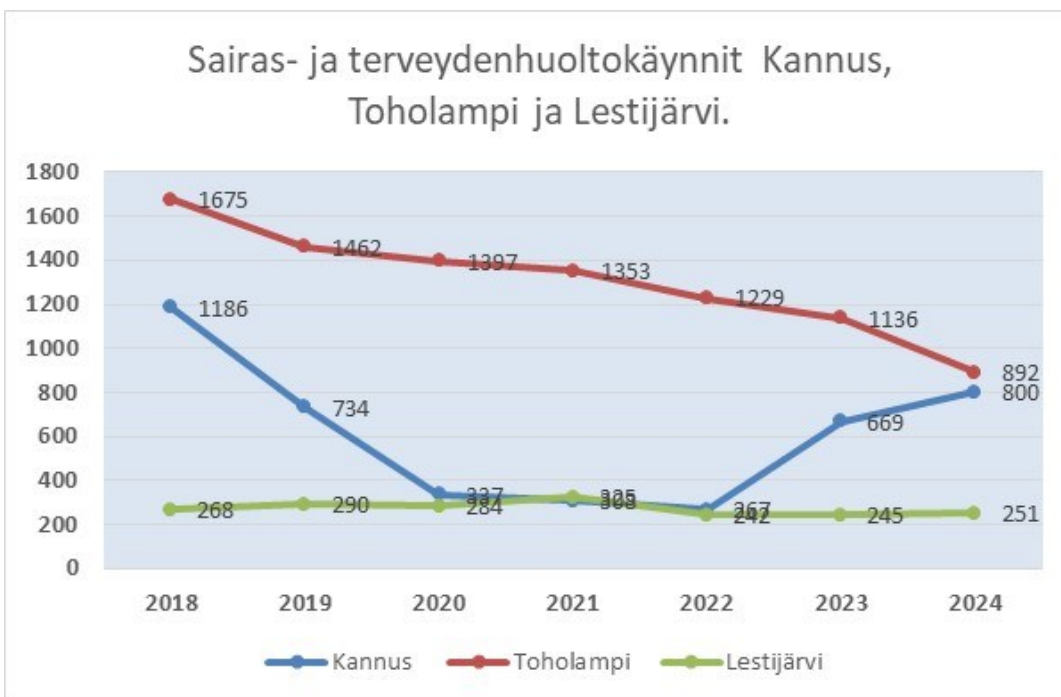
Eläinlääkäripalvelussa suoritteiden määrä on yhteensä lisääntynyt 5,2 % vuoteen 2023 verrattuna. Tuotantoeläimien sairasmatkat ovat vähentäneet n. 9,5 % ja pieneläimien vastaanotot ovat lisääntyneet 22,1 % vuoteen 2023 verrattuna.

Eläinlääkäripalveluiden kysyntään vaikuttaa yksityiseläinlääkäripalvelujen saatavuus.

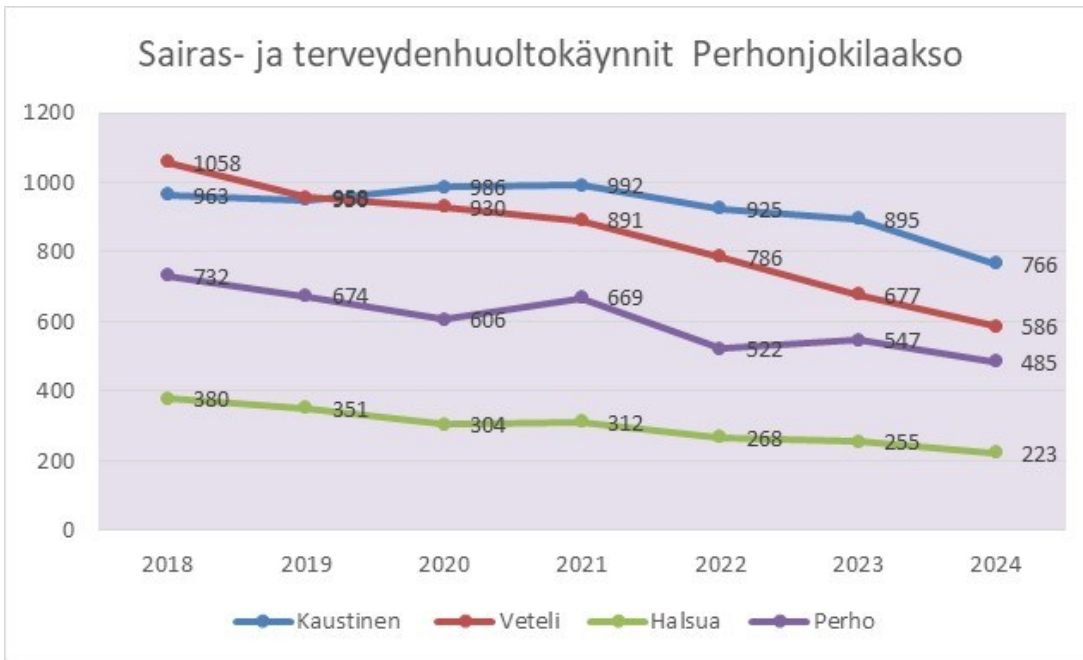
Eläinlääkäripalvelujen kehitys kunnittain:

Kuva 6. Sairas- ja terveydenhuoltokäynnit Kokkola ja Kruunupyö 2018-2024

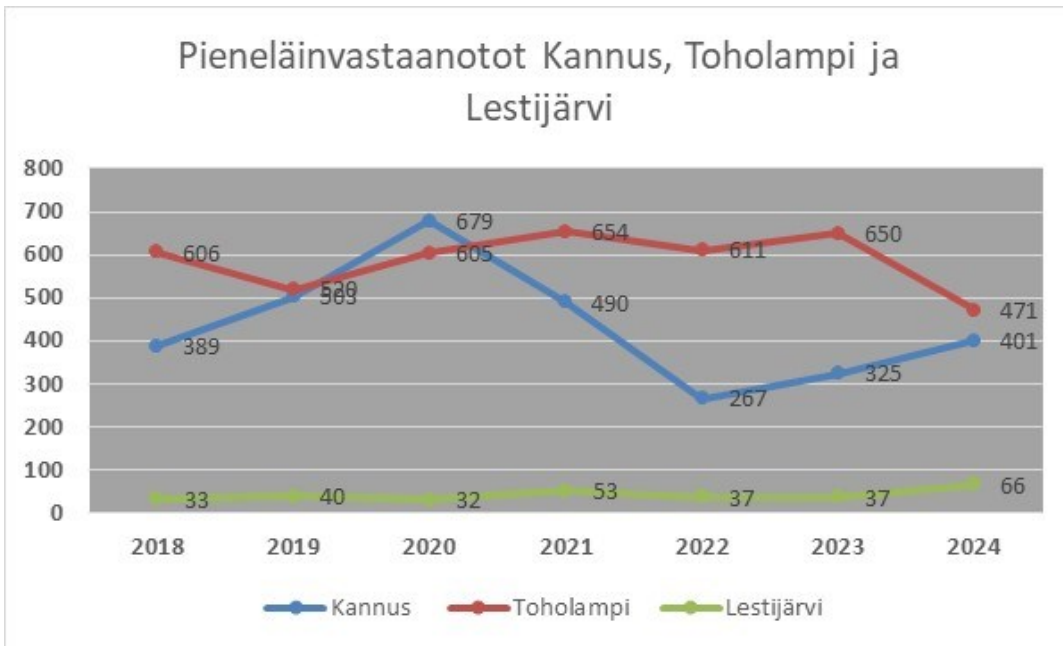
Kuva 7. Sairas- ja terveydenhuoltokäynnit Kannus, Toholampi ja Lestijärvi 2018-2024

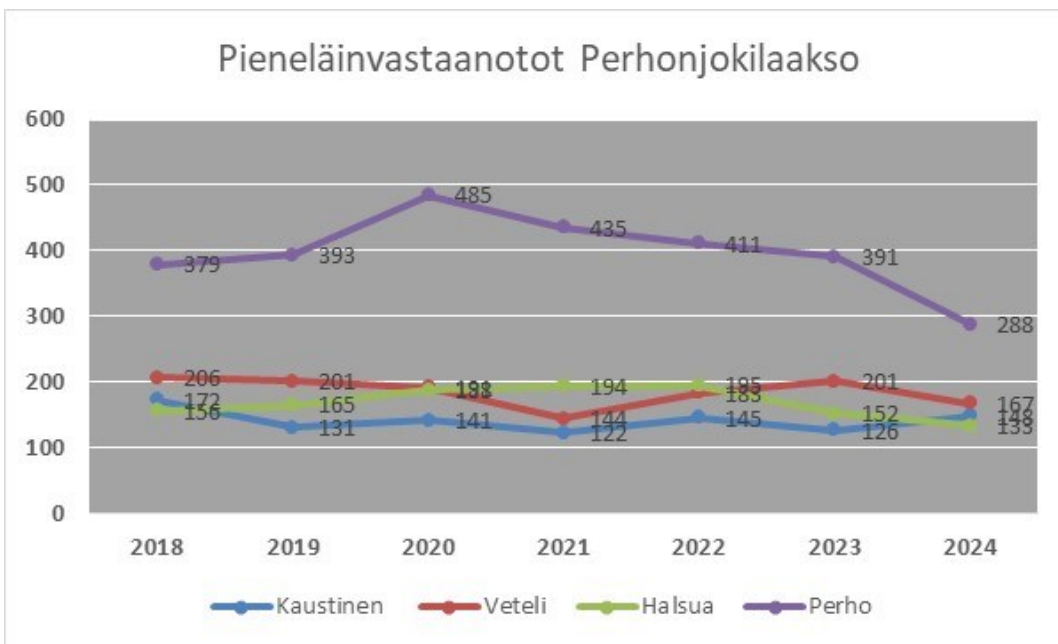
Kuva 8. Sairas- ja terveydenhuoltokäynnit Kaustinen, Veteli, Perho ja Halsua 2018-2024

Kuva 8. Pieneläinvastaanotot Kokkola ja Kruunupyö 2018-2024.

Kuva 9. Pieneläinvastaanotot Kannus, Toholampi ja Lestijärvi 2018-2024.

Kuva 10. Pieneläinvastaanotot Kaustinen, Veteli, Perho ja Halsua 2018-2024.

Pieneläinvastaanottojen määrä on edelleen kasvussa Kokkolassa. Kannuksessa on myös käytetty ympäristöterveydenhuollon palveluja huomattavasti enemmän vuoteen 2023 verrattuna. Yleinen trendi on, että sairaskäyntien määrä vähenee vuosi vuodelta.

Asiakkaiden palautteet

Asiakkaiden palautetta ympäristöterveydenhuollon palveluista ja valvonnasta kerätään aktiivisesti. Terveysvalvonnan tarkastuskertomukset sisältävät pyynnön ja pikalinkin palautelomakkeeseen Kokkolan kaupungin nettisivuilla <https://kartta.kokkola.fi/eFeedback/fi/>.

Sähköinen palautejärjestelmä eläinlääkintähuollon valvontatehtävistä on otettu käyttöön 1.7.2021 (www.kokkola.fi/elainsuojelutarkastus). Asiakas saa pikalinkin palautekyselyyn heti tarkastuksen jälkeen. Palautteita ei ole saatu tämän reitin kautta vuoden 2024 aikana.

Trimble palautejärjestelmän kautta on saatu 12 palautetta koskien ympäristöterveydenhuoltoa vuoden aikana. Suurin osa palautteesta (9 kpl) koski eläinlääkäripalvelua. Eläinlääkäripalvelusta on annettu moitteet (3), kiitokset (2), kehittämisideat (2), kommentti ja toimenpide-ehdotus. Terveysvalvonnalle on annettu kommentti (1) ja toimenpide-ehdotus (1). Myös yksi kysymys on esitetty palautejärjestelmän kautta.

HENKILÖSTÖ

Vastuualueen Henkilömäärä (HTV)	2022	2023	2024
virkasuhteiset	25,75	25,75	26,75
työsuhteiset	1	1	2
yhteensä	26,75	26,75	28,75

Vuoden 2023 lopussa perustettiin kolmas valvontaeläinlääkärin virka ja klinikkaeläinhoitajan toimi.

Henkilövoimavarat vuonna 2024

Virkanimike	Htv
Ympäristöterveystarkastajat	10
Valvontaeläinlääkärit/sijaiset	2,5
Hygieenikkoeläinlääkäri/sijainen	0,8
Praktikkoeläinlääkärit/sijaiset	11,75
Klinikkaeläinhoitaja	1
Toimistonhoitaja	1
Terveysvalvonnan johtaja	1
Kesäsijaiset	1,5

	2023	2024
Sairauspäivät	391	481
Sairauspoissaoloprosentit	4,9 %	7,3 %

STRATEGISET TOIMENPITEET

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Hyte	Tila
----------------------------	-------------------------	---------	-------------	------	------

Yrittäjystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö

<p>Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä</p>	<p>Eläinlääkäripalvelussa akuuttitapaukset hoidetaan joustavasti ja viipymättä.</p> <p>TH-käynnit suoritetaan sopimuksen mukaan.</p> <p>Eläinlääkäripalvelujen resurssit pyritään turvamaan parantamalla eläinlääkäreiden olosuhteita ja työnantajan vetovoimaisuutta.</p>	<p>Akuuttitilanteessa eläinhoito on saatavissa 3 tunnin sisällä > 90 tapauksissa. Tilasto poikkeavista tilanteista ja onnistunut rekrytointi eläinlääkäripalvelussa. Uudet toimitilat</p>	<p>Akuuttitilanteessa hoito on ollut saatavissa kolmen tunnin sisällä > 90 % tapauksissa.</p> <p>Eläinlääkäriärien olosuhteiden ja työnantajan vetovoimaisuuden kehitystyö on jatkunut. Ympäristöterveydenhuollon toimitilat (ml. eläinlääkäritilat) on otettu käyttöön 2.9.2024.</p> <p>Perhunjokilaakson eläinlääkäriasema valmistuu vuoden 2025 aikana.</p> <p>Sijaisten rekrytointi on onnistunut eläinlääkäripalvelun osalta. Haasteita on edelleen eläinlääkintähuollon valvonnan puolella.</p> <p>Terveysterveystoimintakäynnit (257 kpl) on suoritettu sopimuksen mukaan.</p>	☐	<p>Toteutunut</p>
<p>Huoltovarmuuden ylläpitäminen ja lähituotannon tukeminen</p>	<p>Viennin edellytyksien tarkistaminen ja vientitodistuksien joustava käsittely.</p>	<p>Todistuksien antaminen kolmen työpäivän sisällä, mikäli edellytyksiä on olemassa. Tilasto poikkeavista tilanteista.</p>	<p>Todistukset on myönnetty kolmen työpäivän kuluessa, mikäli ehdot täyttyvät. Ei poikkemia.</p>	☐	<p>Toteutunut</p>

Elämyksellisyys: Ilmapiiroitään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava

<p>Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät</p>	<p>Valvontasuunnitelman päivittäminen ja toteutuminen riskiperuisesti. Osallistuminen aluekäytön suunnitteluun turvallisten ja viihtyisien elinympäristön suunnittelemiseksi antamalla lausuntoja ja osallistamalla työryhmiin.</p>	<p>Valvontasuunnitelman päivittäminen ja toteutuminen asennettujen tavoitteiden mukaisesti. Toteutumisaste > 70 %. Lausuntojen määrä.</p>	<p>Valvontasuunnitelman päivitys on käsitelty lautakunnan kokouksessa 29.11.2023 (§ 67). Valvontasuunnitelman toteutumisaste on 81 %. Annettujen lausuntojen määrä jäi 77. Terveysvalvonta osallistui 64 yhteistyöpalaveriin vuoden aikana.</p>	<p>☒</p>	<p>Toteutunut </p>
<p>Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät</p>	<p>Peruseläinlääkäripalvelujen saatavuus pieneläinten osalta parannetaan.</p>	<p>Rekrytoinnin onnistuminen.</p> <p>Klinikkaeläinhoitajan toimen perustaminen ja täyttöä.</p> <p>Sairaskäynti- tai vastaanottoaika viikon sisällä tilauksesta, jos avun tarve ei ole kiireellinen.</p> <p>Akuuttitilanteessa kolmen tunnin sisällä 90 % tapauksista.</p> <p>Tilasto poikkeavista tilanteista.</p>	<p>Sijaisten rekrytointi vuodelle 2024 on onnistunut eläinlääkäripalvelujen osalta. Rekrytointihaasteita on edelleen eläinlääkintähuollon valvonnassa.</p> <p>Klinikkaeläinhoitajan toimi on perustettu ja täytetty kunnaneläinlääkärin avuksi.</p> <p>Akuuttitapaukset on pystytty hoitamaan kolmen tunnin sisällä, mutta sairaskäynti- tai vastaanottoaika ei ole yhtä kattavasti pystytty tarjoamaan viikon sisällä tilauksesta, jos avun tarve ei ole ollut kiireellinen.</p>		<p>Kesken </p>

ARVIO TOIMIALAN TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa todetaan, että kuntien tehtäväkentän vakiinnuttamiseksi kuntien tehtäviä ei siirretä hyvinvointialueille hallituskauden aikana. Hallituskaudella ympäristöterveydenhuollon tehtäviä ei siirretä hyvinvointialueiden järjestettäväksi.

Ympäristöterveydenhuollon ohjeistukseen on tulossa rakenteellisia muutoksia valtion aluehallinnon uudistuksen myötä 1.1.2026 alkaen. Valvira, aluehallintovirastot sekä ELY-keskusten Y-vastuualueen tehtävät siirretään uuteen perustettavaan virastoon. Aluehallintovirastojen ja Valviran terveydensuojelu ja tupakkavalvonnan tehtävät kootaan uuteen perustettavaan virastoon. Aluehallintovirastojen elintarvikevalvonnan sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tehtävät siirtyvät Ruokavirastoon.

STM on käynnistänyt terveydensuojelulain kokonaisuudistushankkeen. Uudistuksen myötä on tarkoituksena säätää kattavammin mm. viranomaisvalvonnasta ja hallintomenettelyistä sekä viranomaisten käyttämistä tietojärjestelmistä. Uudistuksessa täsmennetään laissa säädettyjä asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksia ja eri viranomaisten välisiä toimivaltuuksia. Uudistuksessa tarkastellaan laajemminkin säädösten toimivuutta ja ajantasaisuutta. Ohjausryhmän toimikausi päättyy 30.4.2027.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki (285/2023) astuu voimaan 1.1.2026. Yleisen edun kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut on määritelty laissa (§ 8). Lemmikkieläinten kiireettömiä palveluja koskevaa SGEI-palveluveloitetta (kunnallinen järjestämisvastuu) ei voida asettaa koko maahan yhtäläisenä, vaan tarvitaan alueelliset SGEI-ratkaisut. Lain luettelo yleisen edun kannalta välttämättömistä eläinlääkäripalveluista osoittaa kunnallisen järjestämisvastuun enimmäislaajuutta. Järjestäjän on laadittava suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista. Suunnitelman tulee sisältää tiedot 9 §:ssä tarkoitettujen eläinlääkäripalvelujen tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksesta. Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen mitoituksessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalvelun tuottajien järjestäjän alueella tarjoamat palvelut. Kunnallinen päätös, jolla määritellään eläinlääkäripalveluja koskeva järjestämisvastuu, muodostaisi SGEI-toimeksiannon. Toimeksiannossa tulee olla viittaus SGEI-päätökseen.

Järjestämisvastuun todellinen laajuus määräytyy alueellisten tarpeiden perusteella ottaen huomioon eläinlääkintähuoltolaissa säädetyt kriteerit. Luettelon rajoissa tulee järjestää palvelut tuotantoeläimille sekä ns. kiireellinen eläinlääkäriapu kaikille eläimille. Muut luettelon palvelut tulee järjestää, jos se on tarpeen palvelujen riittävän ja kohtuuhintaisen saatavuuden tai eläinlääkintähuollon tehtäväkokonaisuuden hoidon turvaamiseksi.

Yhtiöittämisvelvollisuutta lakisääteisen järjestämisvastuun ulkopuolelle jäävien eläinlääkäripalvelujen osalta ei pidetty välttämättömänä Euroopan komission kanssa käydyissä keskusteluissa.

SGEI –raportti on laadittava kahden vuoden välein. Raportti laaditaan takautuvasti, jolloin ensimmäinen raportti toimitettaisiin v. 2027 lopussa.

Kilpailulaki (948/2011): kunnan tulee pitää erillistä kirjanpitoa toiminnasta, jota se harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla, jos kunnan kaiken tällaisen toiminnan vuotuinen liikevaihto on vähintään 40 000 euroa. Eläinlääkintähuoltolain 33 §:n mukaan em. velvoitteita sovelletaan kunnan järjestämisvastuuseen kuuluviin eläinlääkäripalveluihin. Avoimuusvelvoitteet ulottuvat 33 §:n mukaan myös tietoihin em. palveluja koskevista KEL:n tuloista. Kunnan vastuulla on jatkossa koota nämä tiedot (palkkiot miinus kulut). MMM laatii ohjeen eriyttämislaskelmalle.

Eläinlääkärien vaikean saatavuuden arvioidaan jatkuvan valtakunnallisesti ja tarjolla oleva praktiikka ja olosuhteet tulee olla kilpailukykyisiä rekrytoinnissa. Eläinlääkäripalvelussa on edelleen tarvetta lisätä työnantajan vetovoimaa, jotta saadaan kunnaneläinlääkäriin kaikki virat täytetyksi ja tarvittavat sijaiset sijaisuuksiin. Uudet toimitilat Kokkolassa ja Vetelissä antavat jatkossa paremmat edellytykset onnistua rekrytoinnissa ja resurssien turvaamisessa.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Ympäristöterveydenhuollon organisaatio on matalarakenteinen. Päätävä toimielin on ympäristöterveyslautakunta.

Ympäristöterveydenhuollon toiminnasta ohjaa Kokkolan kaupungin hallintosääntö ja Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon johtosääntö. Ympäristöterveyslautakunta on päättänyt päätösvallan siirrosta ympäristöterveydenhuollon viranhaltijoille 9.3.2022 § 24. Viranhaltijoiden päätösluettelo, paitsi eläinsuojeluasioista, tuodaan tiedoksi jokaiseen lautakunnan kokoukseen. Eläinsuojeluasioissa paikalliset viranomaiset on määritelty laissa eläinten hyvinvoinnista (693/2023) § 74. Ympäristöterveydenhuollon lausuntojen antamisesta on päätetty ympäristöterveyslautakunnan kokouksessa 11.10.2018 § 48.

Toimintaa ohjaa lisäksi ympäristöterveyslautakunnan hyväksymä ympäristöterveydenhuollon laatujärjestelmä sekä toimialan valvontasuunnitelma. Lautakunnassa käsitelty valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi toimitetaan VYHA:n (Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmä) kautta aluehallintovirastolle vuosittain helmikuun loppuun mennessä. VYHAn avulla hallinnoidaan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietoja. Järjestelmää käytetään valvontaa ja valvontayksikköä koskevien tietojen keräämiseen. Näitä ovat mm. henkilöresurssit, valvontasuunnitelma ja sen toteuman arviointi.

Ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus ja tiedonhallintajärjestelmä VATI on otettu käyttöön vuoden 2019 alussa. VATI on tietovarasto ja käyttöliittymä, joka kattaa ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelu-, elintarvike- ja tupakkalain mukaiset tehtävät. VATIn reaaliaikainen käyttöliittymä hyödyntää valvonnan riskiperusteisuuden vaatimusta sekä toimii päivittäisen valvontatyön työkaluna. VATI:ssa hallinnoidaan mm. valvontakohteita, -toimenpiteitä ja -suunnitelmia sekä tehdään näihin liittyvää seurantaa, raportointia ja kehittämistä.

Häiriötilannesuunnitelman päivitys hyväksyttiin lautakunnan kokouksessa 19.5.2021 § 17.

Esihenkilö seuraa säännöksien, määräyksien ja päätöksien noudattamista (valtion, kaupungin, omat).

Ympäristöterveydenhuollon toiminnasta on mahdollista esittää hallintokantelun Aluehallintovirastolle (<https://avi.fi/asioi/henkiloasiakas/valvonta-ja-kantelut>). Mahdolliset hallintokantelut tutkitaan ja annetaan pyydetyt lausunnot ko. keskusviranomaisille. Vuoden 2024 aikana aluehallintovirasto on antanut päätöksensä hallintokantelun johdosta, missä todetaan, että AVI:lla ei ole syytä epäillä tarkastajan menetelleen asiassa lainvastaisesti tai laiminlyöneen velvollisuuksiaan. Hallintokantelu oli vuodelta 2023. Tietoa hallintokanteluista vuodelta 2024 ei ole.

Jos viranomaistoiminta todetaan virheelliseksi, mahdolliset syyt selvitetään ja jatkotoimenpiteisiin ryhdytään. Oikaisuvaatimus tai valitus viranhaltijoiden tai lautakunnan päätöksestä käsitellään lainsäädännön mukaisesti. Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei ole esitetty vuoden 2024 aikana.

Tavoitteiden toteutumisesta ja varojen käytön valvonnasta vastaa ympäristöterveyslautakunta ja terveysvalvonnan johtaja.

Toiminta on järjestetty työsuojelun toimintaohjelmien mukaisesti. Työturvallisuuden hyväksi on tehty riskiarvio, toimenpidesuunnitelmat ja ohjeistus riskien minimoimiseen.

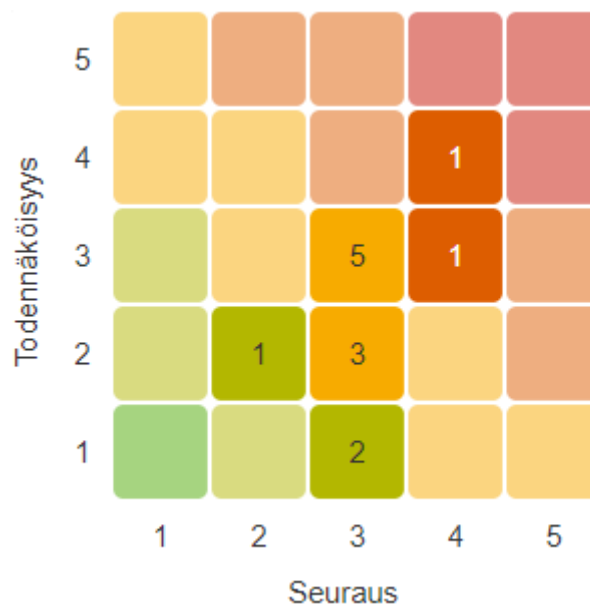
Omaisuuksien tai palvelun hankinnassa on noudatettu hankintalakia, kaupungin omaa hankintaohjetta sekä Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon johtosääntöä. Toiminnassa on noudatettu hallinto- ja johtosäännöissä annettuja ohjeita ja määräyksiä.

Sopimuksia on tehty hallinto- ja johtosääntöjä noudattaen. Sopimuksen tekijä vastaa sopimusseurannasta.

Ympäristöterveydenhuolto on noudattanut toiminnassaan kaupungin, valtion sekä omia säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä. Ympäristöterveydenhuollon arviointia on myös osa tarkastuslautakunnan tehtävistä ja tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa ympäristöterveydenhuolto koskevia asioita on huomioitu.

Ympäristöterveydenhuolto on pääosin saavuttanut sille asetetut tavoitteet.

Riskienhallinta

Ympäristöterveyslautakunnan merkittävimmiksi riskeiksi on tunnistettu kunnaneläinlääkärin virkojen palkka- ja työaikamuutokset sekä valvontatehtävien riittävä tarjonta lainsäädännön ja keskusviranomaisen ohjeiden mukaisesti. Riskejä pyritään hallitsemaan muun muassa tarkastelemalla asiakasmaksuja, varmistamalla resurssien riittävyys sekä valvontasuunnitelman avulla.

Valvontatehtävien ja eläinlääkintähuollon palvelujen tarjonnan riittävyys on tunnistettu ympäristöterveyslautakunnan strategisiksi riskeiksi. Operatiiviset riskit liittyvät puolestaan työvoiman saatavuuteen, lääkkeiden ja tarvikkeiden saatavuuteen sekä valvonnan laatuun ja toteutumiseen. Taloudellisia riskejä ovat kustannusten merkittävä nousu kunnaneläinlääkäreiden virkojen palkka- ja työaikamuutoksen seurauksena sekä laskutusjärjestelmän toimivuuteen ja rahoitukseen liittyvät riskit. Vahinkoriskeiksi on tunnistettu työtapaturmat.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 1.1.-31.12.2024

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO					
	TA 2024	1-12/2024	tot.%	1-12/2023	tot.%
Toimintatuotot	1 122 004	1 048 264	93,4	1 075 790	105,1
- henkilöstökulut	1 327 620	1 346 940	101,5	1 211 214	110,5
- palvelujen ostot	147 433	185 992	126,2	168 318	117,6
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	100 990	108 694	107,6	126 638	127,8
- korvaukset karjanomistajille	68 500	77 007	112,4	69 360	100,7
- vuokrat	144 151	180 287	125,1	143 383	90,3
- muut toimintakulut	9 000	16 474	183,0	16 879	241,1
Toimintakulut	1 797 694	1 915 394	106,5	1 735 793	110,4
Netto	675 690	867 130	128,3	660 002	120,2
TERVEYSOLOJEN VALVONTA					
	TA 2024	1-12/2024	tot.%	1-12/2023	tot.%
Toimintatuotot	484 502	480 209	99,1	501 872	108,8
- henkilöstökulut	624 300	627 431	100,5	624 320	103,5
- palvelujen ostot	42 470	32 879	77,4	33 838	90,5
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	10 625	6 517	61,3	8 059	98,9
- vuokrat	28 900	51 536	178,3	52 100	281,6
- muut toimintakulut	13 200	18 060	136,8	21 483	153,4
Toimintakulut	719 495	736 424	102,4	739 801	108,6
Netto	234 993	256 214	109,0	237 929	108,0
YMPÄRISTÖTERVEYDEN-HUOLLON HALLINTO					
	TA 2024	1-12/2024	tot.%	1-12/2023	tot.%
Toimintatuotot	176 717	143 441	81,2	150 775	75,1
- henkilöstökulut	247 800	248 835	100,4	249 231	107,8
- palvelujen ostot	32 640	38 276	117,3	26 405	71,7
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 750	5 782	100,6	1 895	51,9
- vuokrat	61 500	16 357	26,6	14 733	18,4
- muut toimintakulut	3 700	5 365	145,0	3 717	100,5
Toimintakulut	351 390	314 616	89,5	295 981	83,3
Netto	174 673	171 174	98,0	145 206	93,8
YMPÄRISTÖTERVEYDEN-HUOLTO YHTEENSÄ					
	TA 2024	1-12/2024	tot.%	1-12/2023	tot.%
Toimintatuotot	1 783 223	1 671 914	93,8	1 728 438	102,5
- henkilöstökulut	2 199 720	2 223 207	101,1	2 084 765	108,0
- palvelujen ostot	222 543	257 147	115,5	228 562	105,2
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	117 365	120 993	103,1	136 593	123,2
- korvaukset karjanomistajille	68 500	77 007	112,4	69 360	100,7
- vuokrat	234 551	248 180	105,8	210 216	81,6
- muut toimintakulut	25 900	39 899	154,0	42 080	170,4
Toimintakulut	2 868 579	2 966 434	103,4	2 771 575	106,2
Netto	1 085 356	1 294 519	119,3	1 043 137	112,9

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KUNNITTAIN 1-12/2024

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON KULUT (Hallinnon kulut mukana)

kustannuspaikka	TA 2024	tot.1-12/2024	%	peritty kunnalta	palautetaan	veloitetaan
Kokkola	745 971	937 224	125,6			
Kannus	79 090	144 940	183,3	79 080		65 860
Kruunupyö	129 134	137 223	106,3	129 120		8 103
Halsua	69 755	59 252	84,9	69 720	10 468	
Kaustinen	130 802	111 048	84,9	130 800	19 752	
Veteli	119 767	94 635	79,0	119 760	25 125	
Toholampi	240 686	185 365	77,0	240 660	55 295	
Lestijärvi	40 978	42 853	104,6	40 980		1 873
Perho	111 320	94 949	85,3	111 300	16 351	
Eläinlääk.huolto yht.	1 667 503	1 807 489	108,4	921 420	126 991	75 836
HALLINTO						
kustannuspaikka	TA 2024	tot.1-12/2024	%			
Hallinto	336 540	303 981	90,3			
TERVEYSTARKASTUS (Hallinnon kulut mukana)						
kustannuspaikka	TA 2024	tot.1-12/2024	%	peritty kunnalta	palautetaan	veloitetaan
Kokkola	347 713	357 295	102,8			
Kannus	48 911	48 747	99,7	48 900	153	
Kruunupyö	60 085	60 424	100,6	60 060		364
Halsua	12 603	11 739	93,1	12 600	861	
Kaustinen	39 412	37 441	95,0	39 360	1 919	
Veteli	32 608	30 954	94,9	32 520	1 566	
Toholampi	34 071	33 672	98,8	34 020	348	
Lestijärvi	11 548	11 059	95,8	11 520	461	
Perho	25 404	26 505	104,3	25 380		1 125
Terveystarkastus	612 355	617 837	100,9	264 360	5 308	1 490
YMP.TERV.HUOLTO YHT.	2 279 858	2 425 326	106,4	1 185 780	132 299	77 326

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON KUSTANNUKSET 2020-2024 (netto)

TERVEYSOLOJEN VALVONTA						
	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Halsua	12 385	12 802	10 059	11 031	12 603	11 738
Kannus	45 796	48 534	39 039	45 581	48 911	48 747
Kaustinen	38 131	39 307	31 475	36 138	39 412	37 441
Kokkola	331 675	348 173	277 531	328 091	347 713	357 296
Kruunupyy	57 342	60 790	47 957	55 827	60 085	60 425
Lestijärvi	11 155	11 691	9 217	10 741	11 548	11 059
Perho	25 806	25 911	20 277	23 006	25 404	26 505
Toholampi	36 163	37 106	27 194	31 967	34 071	33 672
Veteli	32 621	34 962	26 026	29 926	32 608	30 954
	591 073	619 276	488 775	572 307	612 355	617 837
ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO						
	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Halsua	52 681	58 702	66 150	58 628	69 755	59 252
Kannus	108 735	97 605	75 948	116 046	79 091	144 940
Kaustinen	101 303	107 825	108 367	115 190	130 802	111 048
Kokkola	606 461	600 252	592 192	715 047	745 971	937 224
Kruunupyy	89 336	92 922	99 218	110 007	129 134	137 223
Lestijärvi	28 426	36 454	25 955	29 191	40 978	42 853
Perho	96 705	101 649	89 300	98 263	111 320	94 949
Toholampi	207 435	227 723	211 828	224 462	240 686	185 365
Veteli	100 020	101 736	97 954	100 385	119 767	94 635
	1 391 102	1 424 868	1 366 912	1 567 220	1 667 504	1 807 489
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO YHTEENSÄ						
	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Halsua	65 066	71 503	76 209	69 659	82 358	70 990
Kannus	154 531	146 139	114 987	161 627	128 002	193 687
Kaustinen	139 434	147 132	139 824	151 328	170 214	148 489
Kokkola	938 136	948 426	869 723	1 043 137	1 093 684	1 294 520
Kruunupyy	146 678	153 712	147 175	165 834	189 219	197 648
Lestijärvi	39 581	48 144	35 172	39 932	52 526	53 912
Perho	122 511	127 560	109 577	121 270	136 724	121 454
Toholampi	243 598	264 829	239 022	256 429	274 757	219 037
Veteli	132 641	136 699	123 980	130 311	152 375	125 589
	1 982 175	2 044 144	1 855 669	2 139 527	2 279 859	2 425 326

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON MENOT KUNNITTAIN 1-12/2024

	1940 Terveysvalvonta	1980 Hallinto	1900 Eläinlääkintähuolto	
Menot	736424	314 616	1 915 394	2 966 434 brutto
Tulot	293 376	10 634	237 097	541 108
Netto	443 048	303 981	1 678 297	2 425 326 netto

Jako terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon kesken

	Terveysvalvonta %	Eläinlääk.huolto %	
	57,5	42,5	
	174 789	129 192	
Menot yht.	617 837	1 807 489	yhteensä 2 425 326

Terveysvalvonnan jako kunnittain asukasluvun ja tarkastuskohteiden suhteessa, eläinlääkintähuollon hallinto jaetaan suoritteiden suhteessa, osa kunnittain suoraan

	terveysvalvonta	terv.valv. jako %	el.lääk.huollon hallinto	el.lääk.hall.%	kuntakohtaiset menot	yht.eläinl.huolto	ymp.terv.huolto yht.1-12/2024
Halsua	11 739	1,90 %	3 195	2,47 %	56 056	59 252	70 990
Kannus	48 747	7,89 %	10 780	8,34 %	134 160	144 940	193 687
Kaustinen	37 441	6,06 %	8 204	6,35 %	102 844	111 048	148 489
Kokkola	357 296	57,84 %	70 094	54,26 %	867 130	937 224	1 294 520
Kruunupy	60 424	9,78 %	8 132	6,29 %	129 091	137 223	197 648
Lestijärvi	11 059	1,79 %	2 854	2,21 %	39 999	42 853	53 912
Perho	26 505	4,29 %	6 938	5,37 %	88 010	94 949	121 454
Toholampi	33 672	5,45 %	12 234	9,47 %	173 131	185 365	219 037
Veteli	30 954	5,01 %	6 759	5,23 %	87 876	94 635	125 589
	617 838	1,00	129 192	1,0	1 678 297	1 807 489	2 425 326

KUSTANNUKSIEN JAKOPERUSTE

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON KUSTANNUKSIEN JAKOPERUSTE

Eläinlääkäreiden suoritteet ajalta 1.1.-31.12.2024

	Praktiikka		Praktiikka		Terveystarkastukset	Suoritteet yht.	%
	Sairask.	%	Pienel. v.o.	%			
Kokkola	1871	29,1	5859	75,97	79	7809	54,26 %
Kannus	785	12,2	401	5,20	15	1201	8,34 %
Toholampi	835	13,0	471	6,107	57	1363	9,47 %
Lestijärvi	251	3,9	67	0,869	0	318	2,21 %
Perho	453	7,1	288	3,734	32	773	5,37 %
Halsua	207	3,2	133	1,725	16	356	2,47 %
Kaustinen	751	11,7	148	1,919	15	914	6,35 %
Veteli	556	8,7	167	2,165	30	753	5,23 %
Kruunupyy	715	11,1	178	2,31	13	906	6,29 %
Yhteensä	6424	100,0	7712	100,0	257	14393	100,00 %

Jako kunnittain asukasluvun ja tarkastuskohteiden suhteessa (terveysvalvonta)

Kunta	asukasluku (ennakkotiedot 12/2024)	asukasluku %	Tarkastuskohteita (%)	edellisten keskiarvo (%)
Halsua	985	1,3 %	2,5 %	1,90 %
Kannus	5 264	7,1 %	8,7 %	7,89 %
Kaustinen	4 116	5,6 %	6,6 %	6,06 %
Kokkola	48 368	65,3 %	50,4 %	57,84 %
Kruunupyy	6 332	8,6 %	11,0 %	9,78 %
Lestijärvi	665	0,9 %	2,7 %	1,79 %
Perho	2 591	3,5 %	5,1 %	4,29 %
Toholampi	2 799	3,8 %	7,1 %	5,45 %
Veteli	2 929	4,0 %	6,1 %	5,01 %
Yhteensä	74 049	100,0 %	100,0 %	100,00 %

Kohteiden määrä (31.12.2024)

KUNTA	EV	TSV	Yhteensä
Halsua	20	15	35
Kannus	86	37	123
Kaustinen	64	29	93
Kokkola	442	272	714
Kruunupyy	104	52	156
Lestijärvi	28	10	38
Perho	52	20	72
Toholampi	72	29	101
Veteli	58	28	86
Yhteensä	926	492	1418